

РЕШЕНИЕ

№ 30273

гр. София, 29.07.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 81 състав, в
публично заседание на 02.07.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Стоян Тонев

при участието на секретаря Лилия Благоева, като разглежда дело номер **8830** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. АПК.

Образувано е по жалба на „Ферма Ярлово“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление [населено място], [улица], вх. Б, ет. 1, ап. 4, представлявано от управителя С. П., чрез адв. М. С., против Уведомително писмо с изх. № 02-220-2600/1980 от 01.06.2025 г. за извършена оторизация и изплатено финансово подпомагане по интервенциите, обвързани с площ за кампания 2023 г., издадено от Изпълнителния директор на ДФ „Земеделие“, в частта му, с която по интервенция „Плащания за земеделски земи в зони от Натура 2000 – постоянно затревени площи“ е отказано финансово подпомагане в размер на 4798,63 лв.

С жалбата се твърди, че ИАА в оспорената част като незаконосъобразен по подробни аргументи. Иска се отмяна на УП в оспорената част. В съдебно заседание жалбоподателят - „Ферма Ярлово“ ЕООД, редовно и своевременно призован, се представлява от адв. С., която поддържа жалбата. Иска отмяна на УП в оспорената част за отказано подпомагане. Заявява претенция за присъждане на разноските по делото. Представа писмени бележки. Тезата на жалбоподателя е за незаконосъобразност на отказа, поради липсва на ясни фактически и правни основания в ИАА, допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, довели до неправилно приложение на материалния закон.

В съдебно заседание ответникът по оспорването - Изпълнителен директор на ДФ „Земеделие“, редовно и своевременно призован, не се явява и не се представлява.

СГП, редовно и своевременно призована, не изпраща представител

Съдът, като обсъди изложените в жалбата доводи и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна и правна страна следното:

Не е спорно, че жалбоподателят е подал заявление за подпомагане с УИИ 22/270723/16434 за кампания 2023 г.

С уведомително писмо с изх. № 02-220-2600/1980 от 01.06.2025 г. ДФ „Земеделие“ е извършил оторизация и изплащане на финансово подпомагане по заявените интервенции.

С УП в оспорената част по интервенция „Плащания за земеделски земи в зони от Натура 2000 – постоянно затревени площи“ е отказано финансово подпомагане в размер на 4798,63 лв. на Ферма Я.“ ЕООД.

УП с изх. № 02-220-2600/1980 от 01.06.2025 г. е издадено от И. И., на длъжност Изпълнителен директор на Държавен фонд „Земеделие“, съгласно решение от заседанието на УС, съгласно протокол № 228/07.05.2024г.

В Таблица 1 от уведомителното писмо за интервенция „ПЗ33 Натура 2000“ са посочени: искана сума: 4798,63 лв.; намаления: 4798,63 лв.; редукции: 0 лв.; оторизирана сума: 0 лв.

В Приложение 5.1 към уведомителното писмо е посочено, че по отношение на площите, заявени по интервенцията за земеделски земи в зони от Натура 2000 – ПЗП, се прилагат допълнителни нормативни изисквания за допустимост. Отражено е, че общата оторизирана сума е изчислена след административни проверки, проверки на място и „постъпила информация от МЗХ, от регионалните структури на Министерство на околната среда и водите (МОСВ) за установено неспазване на забрани в защитените зони“.

В Таблица 5.1.2 са посочени пет парцела с констатирани несъответствия:

87552-1188-10-1 – заявена площ 0,24 ха, площ в Натура зона 0,24 ха, „Нарушени забрани – Да“, установена площ 0 ха;

87552-1265-3-1 – заявена площ 0,23 ха, „Нарушени забрани – Не“ установена площ 0 ха;

87552-1437-31-1 – заявена площ 0,30 ха, установена площ след проверка за наличие на опожарена площ 0 ха, „Нарушени забрани – Не“, установена площ 0 ха;

37527-984-31-1 – заявена площ 0,10 ха, „Нарушени забрани – Не“, установена площ 0 ха;

87552-1291-13-1 – заявена площ 2,01 ха, „Нарушени забрани – Не“, установена площ 1,85 ха.

За парцел 87552-1437-31-1 ДФЗ е приел като фактическо основание наличие на опожарена площ.

В Таблица 5.1.2 от уведомителното писмо, по интервенция Натура 2000 – ПЗП, за парцел 87552-1437-31-1 е посочено: заявена площ: 0,30 ха; установена площ според НТП: 0,30 ха; площ от проверка на място: 0,30 ха; установена площ след мониторинг: 0 ха; установена площ след проверка за наличие на опожарена площ: 0 ха; площ на парцела в Натура зона: 0,30 ха; „Нарушени забрани- Не“; установена площ: 0 ха; наддекларирана площ: 0,30 ха. В съдържанието към Таблица 5.1.2, колона 8, ДФЗ е посочил, че площта се проверява за наличие на опожарена площ, като е записано: „На основание чл. 88, т. 4 във връзка с чл. 55, ал. 3, т. 2 от Наредба № 3, Държавен фонд „Земеделие“ намалява размера на плащането, отказва плащане когато кандидатът е заявил площи, които не отговарят на условията за допустимост за подпомагане, определени в чл. 55, ал. 3, т. 2“.

В Таблица 5.1.3, наименувана „Площи с констатирани нарушени забрани спрямо заповедите на защитената зона от Натура 2000-ПЗП за кампания 2023, както и режимите, разписани в утвърдения план за управление на съответната зона“, като парцел с констатирани нарушени забрани е посочен единствено парцел 87552-1188-10-1, с площ 0,24 ха, заявена култура „временни пасища за паша на животни (пасища и мери за паша)“, защитена зона „П. BG0002084“. В колоната „Установената култура попада в групата забрани на декларираната култура“ е посочено „Не“. По отделните забрани в таблицата са нанесени стойности „Не“ или „Непр.“, без да е изписана конкретната нарушена забрана.

След това, в Уведомителното писмо, в „Спазени базови изисквания по натура 200- - ПЗПП“ е посочено: Спазен ДЗЕС 1 - Да; Спазен ДЗЕС 8 – Да; Спазен ДЗЕС 9 – Не.

В следващата Таблица 5.1.4 е извършено изчисление на подпомагането по Натура 2000 - ПЗП. Посочено е:декларирана площ преди мониторинг – 50,51 ха;декларирана площ след мониторинг - 50,51 ха;допустима площ на парцелите – 49,48 ха; наддекларирана площ - 1,03 ха; наддеклариране – 2,08 %; наддекларирането е под 2 ха и 3 % – Да; административно санкционирана площ - 0 ха;санкционирана площ за неспазване на базови изисквания – 49,48 ха;санкция за неспазване на базови изисквания – 4700,78 лв.;сума за получаване – 0 лв.

От тези данни е видно, че пълният отказ на подпомагане не е резултат от наддеклариране, тъй като самият орган е приел, че наддекларирането е под релевантния праг и административно санкционираната площ е 0 ха. Пълният отказ е резултат от прилагане на санкция за неспазване на базови изисквания върху цялата площ, валидна за изчисление – 49,48 ха.

В Уведомителното писмо не е посочено ясно фактическо и правно основание защо санкцията е приложена върху цялата допустима площ от 49,48 ха. След Таблица 5.1.3 в текста „Спазени базови изисквания по Натура 2000- ПЗП“ е посочено само: „Съгласно чл. 14 от Наредба № 6 от 30.05.2023 г. - при неспазване на базово изискване по приложение № 2 към чл. 5, ал. 2 не се отпуска подпомагане за площите в съответната група по чл. 9, ал. 2 от Наредба № 6 от 30.05.2023 г.“.

По делото е приета съдебно-техническа експертиза, изготвена от вещото лице Р. С. К.. В заключението си вещото лице е посочило, че декларираната площ по заявлението на жалбоподателя по Натура 2000 е 50,51 ха, допустимата площ е 49,48 ха, а наддекларираната площ е 1,03 ха, което представлява 2,08165 % .

Относно парцел 87552-1188-10-1 експертизата сочи, че парцелът е бил заявен като постоянни или временни пасища, а при дистанционен контрол е установена култура слънчоглед. Същевременно вещото лице посочва, че парцелът е очертан приблизително по границите на поземлен имот с идентификатор 87552.175.18, с начин на трайно ползване „Нива/обработваема земя“ Експертът е посочил още, че не може да прецени доколко е настъпило трайно увреждане на местообитанията в резултат на обработката на земята.

Относно същия парцел експертът е посочил, че не да направи преценка доколко промените в растителната покривка, настъпили с разораването на бившата нива, са несъвместими с предмета на опазване на защитените зони по Натура 2000.

Относно парцел 87552-1437-31-1 вещото лице е посочило, че чрез засичане на заявените площи с регистрираните в системата за мониторинг опожарени площи е установено опожаряване за периода 19–24 март. Същевременно е отразено, че по изследваните изображения от ортофотокарти от периода 2020–2026 г. се вижда, че растителната покривка върху площта на парцел 87552-1437-31-1 се е възстановила след пожара и не изглежда да е засегнат трайно почвения слой на парцела.

Съдът кредитира експертизата само в частта, в която установява технически факти относно площи, заявени култури, данни от ортофотокарти и данни за засичане с опожарени площи, като обективна и компетентно изготвена.

По делото са приети документите от административната преписка, представените от страните и изисканите от съда, както е допусната СТЕ.

Жалбата е процесуално допустима като подадена в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, от лице с правен интерес от оспорване и срещу индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 1 от АПК, който подлежи на съдебен контрол.

Разгледана по същество е основателна.

Съгласно чл. 168 от АПК при разглеждане на жалби срещу административни актове съдът не се ограничава само до обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа

на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 – дали актът е издаден от компетентен орган, в предвидената от закона форма, при спазване на материалния и процесуалния закон и в съответствие с целта на закона.

Съгласно чл. 20а ал. 1 ЗПЗП изпълнителният директор на ДФЗ е изпълнителен директор и на Разплащателната агенция и организира и ръководи дейността ѝ. Уведомителното писмо е издадено от Изпълнителния директор на ДФЗ в рамките на неговите правомощия по чл. 13 ЗПЗП за изпълнение на дейностите по субсидиране на регистрираните земеделски производители по схеми, мерки и интервенции за подпомагане и следователно е издадено от компетентен орган.

Не е спазено обаче изискването на чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК – административният акт да съдържа правните и фактически основания за издаването му. От изложеното в таблиците и поясненията под таблиците на Уведомително писмо не може да се установи причината /фактическите основания/, поради която е отказано подпомагането и правните основания, под които са подведени установените от органа фактическите такива. Органът дължи посочване на правни и фактически основания за постановения отказ за подпомагане. Наличието им е гаранция за правото на защита на земеделския производител, а така също и гаранция за възможността за извършване на съдебна проверка на оспореното уведомително писмо. Мотивите на акта, съгласно ТР № 16/1975 г. на ОСГК на Р България може да се съдържат и в друг документ, съставен с оглед предстоящото издаване на административния акт от помощни и подчинени на издателя на акта органи, но в настоящия случай такава хипотеза не е налице. Като цяло, текстовете, поместени непосредствено след таблиците, съдържат указания за попълването им, таблиците съдържат резултати, но и конкретно установени факти.

От уведомителното писмо може да се приеме, че пълният отказ е свързан с констатация за неспазване на ДЗЕС 9.

В същото време в таблица 5.1.3 е индивидуализиран единствено парцел 87552-1188-10-1, заявен като временни пасища за паша на животни, намиращ се в защитена зона „П.“ BG0002084.В Таблица 5.1.2 само за парцел 87552-1188-10-1 е отбелязано „Нарушени забрани – Да“, като установената площ е 0 ха. За останалите четири парцела в същата таблица е отбелязано „Нарушени забрани – Не“. Данни за установена култура „слънчоглед“ се съдържат в друга част на писмото - Таблица 21.1 по Е.-ПЗП, където за парцел 87552-1188-10-1 е посочено „122010 – слънчоглед“.

ДЗЕС 9 се изразява в забрана за промяна на предназначението или разораване на постоянно затревени площи, обозначени като екологично чувствителни постоянно затревени площи в зони от обхвата на „Натура 2000“.Основната цел на стандарта е защита на видовете и местообитанията. При неспазване на стандартите за ДЗЕС земеделските стопани и другите бенефициери, получаващи директни плащания или годишни плащания по чл. 70–72 от Регламент (ЕС) 2021/2115, подлежат на административни санкции - Член 12, Регламент (ЕС) 2021/2115 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 година за установяване на правила за подпомагане за стратегическите планове, които трябва да бъдат изготвени от държавите членки по линия на общата селскостопанска политика (стратегически планове по ОСП) и финансирани от Европейския фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1305/2013 и (ЕС) № 1307/2013. Засяването само по себе си не е формулирано като самостоятелен състав на нарушение по ДЗЕС 9. Нарушението по текста на стандарта е разораване или промяна/преобразуване на екологично чувствителна постоянно затревена площ в Натура 2000. Засяването със земеделска култура действително е доказателствен белег за предходно разораване или за преобразуване, но

административният орган следва да установи и ясно посочи в акта именно тези правнорелевантни факти. В хода на съдебното производство става ясно от СТЕ, че се касае за разораване. Не е допустимо обаче съдът да извлича липсващите мотиви чрез предположения от други приложения към акта или чрез последваща експертиза. Законосъобразността на административния акт се преценява въз основа на мотивите, изложени при издаването му, а не въз основа на последващо допълване на фактическите основания в съдебната фаза.

Същественият порок на уведомителното писмо е, че липсват изложени конкретни фактически и правни съображения защо санкцията е приложена върху цялата допустима площ от 49,48 хка/ петте парцела/.

Съгласно чл. 14 от Наредба № 6 от 30.05.2023 г. за условията и реда за прилагане на интервенцията "Плащания за земеделски земи в зони от Натура 2000", включена в Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 - 2027 г.– „ При неспазване на базово изискване по приложение № 2 към чл. 5, ал. 2 не се отпуска подпомагане за площите в съответната група по чл. 9, ал. 2“.

След Таблица 5.1.3 в текста „Спазени базови изисквания по Натура 2000- ПЗП“ е посочено: „Съгласно чл. 14 от Наредба № 6 от 30.05.2023 г. - при неспазване на базово изискване по приложение № 2 към чл. 5, ал. 2 не се отпуска подпомагане за площите в съответната група по чл. 9, ал. 2 от Наредба № 6 от 30.05.2023 г.“ .

Цитираният текст е най-близкото до основание за санкциониране върху цялата допустима площ от 49,48 хка, но то е общо и неподведено към конкретни факти.

В уведомителното писмо не е отразено ясно, кое точно е базовото изискване по приложение № 2 към чл. 5, ал. 2; коя е съответната група по чл. 9, ал. 2; защо всички 49,48 ха попадат в тази група, защо нарушение, отразено по един парцел 87552-1188-10-1 с площ 0,24 ха, води до отказ за цялата допустима площ; дали санкцията произтича от нарушение на ДЗЕС 9 или друго базово изискване.

Не става ясно защо останалите парцели, за които не са били посочени нарушени забрани, се включват в санкционираната площ; защо наддеклариране от 2,08 %, което е под праговете за административна санкция, води до нулево плащане; коя правна норма предвижда такава последица.

В заключение, налице е общо позоваване на чл. 14 и чл. 9, ал. 2 от Наредба № 6, но не е посочено как е определена „съответната група“, не са индивидуализирани площите в нея и не е ясно защо всички 49,48 ха попадат в тази група. Това представлява съществен пропуск в мотивите на органа относно обхвата на санкцията. След като актът не сочи ясно какво обстоятелство/ какви обстоятелства, препятства/ препятстват, подпомагането върху цялата допустима площ от 49,48 хка и не е ясно точно кои норми разпореждат конкретната последица, то липсва надлежна мотивировка.

Наред с изложеното, в чл. 61, ал. 1 изр. 1 от Наредба № 3/10.03.2023 г. изрично е предвидено, че кандидатът за подпомагане получава информация чрез съобщение в СЕУ за несъответствията, което обосновава задължение за съобщаване на определена, подлежаща на доказване дата, без което кандидатът е лишен от възможност за корекция или оттегляне на заявлението. В случая не са спазени сроковете по чл. 61, ал. 1 от Наредба № 3 от 10.03.2023 г. за установяване и съобщаване на несъответствията, с което е ограничено правото на кандидата да извърши корекция или оттегляне на заявлението и да изрази несъгласие с констатациите. По делото не са представени доказателства и за предоставена на дружеството възможност да упражни тези свои права, поради което допуснатите процесуални нарушения са съществени и са довели до неизясняване на релевантните факти и обстоятелства, с което е допуснато нарушение на чл. 35

АПК./ в този смисъл: Решение № 7853 от 13.07.2026 г. на ВАС по адм. д. № 1687/2026 г., V о./.

За пълнота следва да се маркира, че Съдът не споделя тълкуването на по чл. 55, ал. 3, т. 2 от Наредба № 3 от 10.03.2023 г., направено със жалбата, че: „ органът е задължен да установи дали пожарът е възникнал по вина на земеделския производител и след като установи, че парцелът е умишлено запален има право да откаже подпомагане на същия“. Съгласно разпоредбата на чл. 88, т. 4 от Наредба № 3 от 10.03.2023 г. за условията и реда за прилагане на интервенциите под формата на директни плащания, включени в Стратегическия план, за проверките, намаления на плащанията и реда за налагане на административни санкции /обн., ДВ, бр. 23 от 14.03.2023г./- Наредба № 3 от 10.03.2023 г.: „Държавен фонд "Земеделие" намалява размера на плащането, отказва плащане и в случаите по глава пета, раздел VI от ЗПЗП налага административни санкции по интервенциите в чл. 1, ал. 2, когато:заявените за подпомагане площи са оценени като неотговарящи на условията за допустимост за подпомагане при проверките, извършвани по чл. 70 от ЗПЗП“. Съгласно чл. 55, ал. 3, т. 2 от Наредба № 3 от 10.03.2023 г., временно неподходящи за подпомагане са земеделските площи или части от тях, за които в календарната година се установи, че са опожарени, освен когато: б. б/ е установено с акт на компетентен орган, че източникът на пожара е извън заявения парцел или пожарът е възникнал от природно явление, или б. в./ когато в административно или съдебно производство е установен извършител на палежа - трето лице. Следователно, общото правило по чл. 55, ал. 3, т. 2 от Наредба № 3 от 10.03.2023 г. е, че временно неподходящи за подпомагане са земеделските площи или части от тях, за които в календарната година се установи, че са опожарени. В нормата са предвидени изключения, че опожарената площ не следва да се третира като временно неподходяща, когато: с акт на компетентен орган е установено, че източникът на пожара е извън заявения за подпомагане парцел; или пожарът е възникнал от природно явление; или в административно или съдебно производство е установен извършител на палежа - трето лице. От това всъщност следва, че нормата не изисква органът да докаже, че земеделският стопанин лично е причинил пожара, за да изключи площта като временно неподходяща. За недопустимостта по чл. 55, ал. 3, т. 2 е достатъчно да е доказан фактът на опожаряване, освен ако е доказано някое от изключенията. От друга страна, причината за пожара е правнорелевантна именно заради изключенията. Когато се твърди или има данни, че пожарът е външен, природен или причинен от трето лице, ДФЗ трябва надлежно да обсъди това.

Преписката следва да бъде върната на ИД на ДФ „Земеделие“ за ново произнасяне по заявлението, като при новото разглеждане органът следва да посочи за всеки засегнат парцел конкретното фактическо основание за намаление или отказ, да обсъди и отговори на всички възражения на „Ферма Ярлово“ ЕООД (вкл. за наличие на предпоставки на чл. 55, ал. 3, т. 2 б. "б" и "в" от Наредба № 3 относно парцел 87552-1437-31-1), да мотивира изрично дали евентуално нарушение води до отказ само за конкретен парцел или до отказ за по-широка група площи, като посочи конкретната правна норма, предвиждаща такава последица.

Жалбоподателят е заявил своевременно претенция за присъждане на разносните по делото и е представил списък на разносните по чл. 80 ГПК, приложим субсидиарно съгласно чл.144 от АПК, в който са посочени: адвокатско възнаграждение - 511,29 евро (заплатено в брой, съгласно приложения договор за правна защита и съдействие. 1000лв., равняващи се на 511,29 евро); държавна такса - 25,56 евро; депозит за вещо

лице - 306,78 евро;общо 843,63 евро. С оглед изхода на спора, съгласно чл. 143, ал.1 от АПК, разноските следва да бъдат присъдени в полза на жалбоподателя, доколкото са доказани като реално направени.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал.2 от АПК, Административен съд София-град в настоящия състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по оспорването по жалба на „Ферма Ярлово“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление [населено място], [улица], вх. Б, ет. 1, ап. 4, представлявано от управителя С. П., чрез адв. М. С., Уведомително писмо с изх. № 02-220-2600/1980 от 01.06.2025 г. за извършена оторизация и изплатено финансово подпомагане по интервенциите, обвързани с площ за кампания 2023 г., издадено от ДФ „Земеделие“, в частта, с която на „Ферма Ярлово“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], е отказано финансово подпомагане по интервенция „Плащания за земеделски земи в зони от Натура 2000 – постоянно затревени площи“ в размер на 4798,63 лв.

ИЗПРАЩА преписката на Изпълнителния Директор на Държавен фонд „Земеделие“ за ново произнасяне по заявлението на „Ферма Ярлово“ ЕООД в отменената част, при съобразяване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, изложени в мотивите на настоящото решение.

ОСЪЖДА Държавен фонд „Земеделие“ да заплати на „Ферма Ярлово“ ЕООД, ЕИК[ЕИК], направените по делото разноси в размер на 843,63 евро.

На основание чл.138 АПК,препис от решението да се изпрати на страните.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВАС на РБ в 14-дневен срок от получаване на препис от същото, съгласно разпоредбата на чл.211,ал.1 АПК.

СЪДИЯ: